

Dz.U.00.39.448

2002.01.08

prost. Dz.U.02.1.17

ogólne

KONWENCJA

o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego,

sporządzona w Hadze dnia 29 maja 1993 r.

(Dz. U. z dnia 17 maja 2000 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 29 maja 1993 r. została sporządzona w Hadze Konwencja o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego w następującym brzmieniu:

Przekład

KONWENCJA

o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego

Państwa-sygnatariusze niniejszej konwencji,

uznając, że dla pełnego, harmonijnego rozwoju osobowości dziecko powinno dorastać w środowisku rodziny, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia,

przypominając, że dla każdego państwa sprawą nadrzędną powinno być stosowanie odpowiednich środków w celu umożliwienia dziecku pozostania pod opieką jego naturalnej rodziny,

uznając, że przysposobienie międzynarodowe może przynieść korzyść w postaci zapewnienia stałej rodziny dziecku, dla którego nie można znaleźć odpowiedniej rodziny w państwie jego pochodzenia,

przekonane o konieczności zastosowania środków gwarantujących, że przysposobienia międzynarodowe będą dokonywane w najlepszym interesie dziecka i z poszanowaniem jego fundamentalnych praw, jak również zapobiegających uprowadzaniu i sprzedaży dzieci oraz handlowaniu nimi,

pragnąc ustanowić w tym celu wspólne postanowienia, biorąc pod uwagę zasady wyrażone w międzynarodowych dokumentach, a w szczególności w Konwencji o prawach dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. i w Deklaracji Narodów Zjednoczonych o społecznych i prawnych zasadach ochrony i dobra dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem praktyki w zakresie przysposobienia i umieszczania w rodzinie zastępczej w skali krajowej i międzynarodowej (Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego 41/85 z dnia 3 grudnia 1986 r.),

uzgodniły następujące postanowienia:

Rozdział I

Zakres zastosowania konwencji

Artykuł 1

Niniejsza konwencja ma na celu:

- a) stworzenie zabezpieczeń gwarantujących, iż przysposobienia międzynarodowe są dokonywane w najlepszym interesie dziecka i z poszanowaniem jego fundamentalnych praw, uznanych w prawie międzynarodowym;
- b) stworzenie systemu współpracy między Umawiającymi się Państwami w celu zapewnienia korzystania z tych zabezpieczeń, a tym samym zapobiegania uprowadzaniu i sprzedaży dzieci oraz handlowaniu nimi;
- c) zapewnienie uznawania w Umawiających się Państwach przysposobień dokonanych zgodnie z konwencją.

Artykuł 2

1. ⁽¹⁾ Konwencję stosuje się, jeżeli dziecko mające zwykły pobyt w jednym Umawiającym się Państwie (państwo pochodzenia) zostało, jest lub będzie wywiezione do innego Umawiającego się Państwa (państwo przyjmujące) bądź po jego przysposobieniu w państwie pochodzenia przez małżonków lub osobę mających zwykły pobyt w państwie przyjmującym albo w celu takiego przysposobienia w państwie przyjmującym lub w państwie pochodzenia.

2. Konwencja odnosi się jedynie do tych przysposobień, które tworzą stosunek pokrewieństwa, jaki istnieje między rodzicami a dzieckiem.

Artykuł 3

Konwencji nie stosuje się, jeżeli zgoda, o której mowa w artykule 17 punkt c), nie została wyrażona przed ukończeniem przez dziecko osiemnastego roku życia.

Rozdział II

Warunki przysposobień międzynarodowych

Artykuł 4

Przysposobienie, do którego odnoszą się postanowienia konwencji, może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy właściwe organy państwa pochodzenia:

- a) ustaliły, że dziecko może być przysposobione;
- b) stwierdziły po należyтым zbadaniu możliwości umieszczenia dziecka w państwie jego pochodzenia, że przysposobienie międzynarodowe pozostaje w najlepszym interesie dziecka;
- c) upewniły się, że:
 - 1) osoby, instytucje i organy, których zgoda jest konieczna do przysposobienia, uzyskały niezbędne porady i właściwe informacje o konsekwencjach ich zgody, w szczególności o utrzymaniu lub ustaniu w wyniku przysposobienia stosunku prawnego między dzieckiem a jego biologiczną rodziną,
 - 2) takie osoby, instytucje i organy udzieliły zgody dobrowolnie, w formie wymaganej przez prawo, i że zgoda ta została wyrażona lub potwierdzona na piśmie,
 - 3) zgoda nie została uzyskana za zapłatą lub wynagrodzeniem jakiegokolwiek innego rodzaju i nie została ona odwołana, oraz
 - 4) zgoda matki, jeżeli jest ona wymagana, została wyrażona po urodzeniu dziecka, oraz
- d) upewniły się, mając na względzie wiek i stopień dojrzałości dziecka, że:
 - 1) dziecku udzielono porad i że zostało ono należycie poinformowane o konsekwencjach przysposobienia i jego zgody na przysposobienie, jeżeli jest ona wymagana,
 - 2) wzięto pod uwagę życzenia i opinię dziecka,
 - 3) zgoda dziecka na przysposobienie, jeżeli jest ona wymagana, została wyrażona dobrowolnie, w formie wymaganej przez prawo, i została wyrażona lub potwierdzona na piśmie, oraz

4) zgoda ta nie została uzyskana za zapłatą lub wynagrodzeniem jakiegokolwiek rodzaju.

Artykuł 5

Przysposobienie, do którego odnoszą się postanowienia konwencji, może mieć miejsce tylko wówczas, gdy właściwe organy państwa przyjmującego:

- a) stwierdziły, że przyszli przysposabiający są odpowiedni i właściwi do przysposobienia;
- b) upewniły się, że przyszłym przysposabiającym udzielono niezbędnych porad, oraz
- c) ⁽²⁾ stwierdziły, że dziecko jest lub będzie uprawnione do wjazdu i stałego pobytu w tym państwie.

Rozdział III

Organy centralne i instytucje upoważnione

Artykuł 6

1. Umawiające się Państwo wyznaczy organ centralny do wykonywania zobowiązań, które zostały na nie nałożone przez konwencję.

2. Państwo związkowe, państwo, w którym obowiązuje kilka systemów prawnych, lub państwo posiadające autonomiczne jednostki terytorialne może wyznaczyć więcej niż jeden organ centralny i określić terytorialny lub personalny zakres ich funkcjonowania. Państwo, które skorzysta z tej możliwości, wyznaczy organ centralny, do którego może być kierowana cała korespondencja, w celu przekazania jej właściwemu organowi centralnemu w tym państwie.

Artykuł 7

1. Organy centralne powinny współpracować między sobą oraz popierać współpracę między właściwymi organami ich państw dla zapewnienia ochrony dzieci i realizowania innych celów konwencji.

2. Będą one bezpośrednio podejmować wszelkie odpowiednie kroki w celu:

- a) dostarczania informacji o ustawodawstwie ich państw w zakresie przysposobienia i innych ogólnych informacji, takich jak dane statystyczne i wzory formularzy,
- b) wzajemnego informowania się o funkcjonowaniu konwencji oraz możliwie najskuteczniejszego usuwania przeszkód w jej stosowaniu.

Artykuł 8

Organy centralne będą podejmować bezpośrednio bądź za pośrednictwem władz publicznych lub należycie upoważnionych instytucji wszelkie odpowiednie kroki, aby zapobiegać uzyskiwaniu niestosownych korzyści majątkowych lub innych w związku z przysposobieniem, oraz będą przeciwdziałać wszelkim praktykom sprzecznym z celami konwencji.

Artykuł 9

Organy centralne zastosują bezpośrednio bądź za pośrednictwem władz publicznych lub innych właściwie upoważnionych instytucji w ich państwach wszelkie odpowiednie środki, w szczególności w celu:

- a) zbierania, przechowywania i wymiany informacji dotyczących sytuacji dziecka i przyszłych przysposabiających w zakresie niezbędnym dla dokonania przysposobienia,
- b) upraszczania, prowadzenia i przyspieszania postępowania o przysposobienie,
- c) popierania rozwoju poradnictwa dotyczącego przysposobienia i tworzenia placówek poadopcyjnych w ich państwach,
- d) wymiany między nimi sprawozdań oceniających doświadczenia w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego,
- e) udzielania informacji w zakresie, w jakim zezwala na to prawo ich państwa, na uzasadnione zapytania innych organów centralnych lub władz publicznych, dotyczących sytuacji konkretnego przysposobienia.

Artykuł 10

Upoważnienie może zostać udzielone i może być posiadane jedynie przez instytucje wykazujące swe kompetencje do właściwego wykonywania zadań, jakie mogą być im powierzone.

Artykuł 11

Instytucja upoważniona powinna:

- a) wykonywać wyłącznie cele nie przynoszące korzyści majątkowych na warunkach i w granicach określonych przez właściwe organy państwa upoważniającego,
- b) być kierowana i obsługiwana przez osoby charakteryzujące się nienaganną postawą moralną i wykształceniem lub doświadczeniem zawodowym w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego oraz
- c) podlegać nadzorowi właściwych organów tego państwa odnośnie do swojej struktury, funkcjonowania i sytuacji finansowej.

Artykuł 12

Instytucja upoważniona w jednym Umawiającym się Państwie może działać w innym Umawiającym się Państwie tylko wówczas, gdy zezwolą na to właściwe organy obu państw.

Artykuł 13

Każde Umawiające się Państwo zawiadamia Stałe Biuro Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego o wyznaczeniu organów centralnych oraz, w razie potrzeby, o zakresie ich zadań, jak również o nazwie i adresie upoważnionych instytucji.

Rozdział IV

Warunki proceduralne przysposobienia międzynarodowego

Artykuł 14⁽³⁾

Osoby mające zwykły pobyt w Umawiającym się Państwie, które zamierzają przysposobić dziecko na stałe zamieszkałe w innym Umawiającym się Państwie, powinny zwrócić się do organu centralnego państwa ich zwykłego pobytu.

Artykuł 15

1. Jeśli organ centralny państwa przyjmującego uzna, że wnioskodawcy posiadają kwalifikacje i są zdolni do przysposobienia, sporządza sprawozdanie obejmujące informacje o ich tożsamości, kwalifikacjach, zdolności do przysposobienia, ich sytuacji osobistej, rodzinnej i zdrowotnej, ich środowisku społecznym, powodach, dla których chcą przysposobić dziecko, zdolności do podjęcia się przysposobienia międzynarodowego, jak również charakterystykę dzieci, nad którymi będą oni zdolni sprawować opiekę.

2. Organ ten przesyła sprawozdanie organowi centralnemu Państwa pochodzenia.

Artykuł 16

1. Jeśli organ centralny państwa pochodzenia uzna, że dziecko może być przysposobione:

- a) sporządza sprawozdanie zawierające informacje o tożsamości dziecka, jego zdolności do przysposobienia, jego pochodzeniu, środowisku społecznym, jego sytuacji rodzinnej, historii zdrowia jego i jego rodziny, jak również o jego szczególnych potrzebach;
- b) bierze należycie pod uwagę warunki wychowania dziecka, jak również jego pochodzenie etniczne, religijne i kulturowe;

- c) upewnia się, że zostały uzyskane zgody, o których mowa w artykule 4; oraz
- d) stwierdza, w szczególności na podstawie sprawozdań dotyczących dziecka i przyszłych przysposabiających, że przewidywane umieszczenie dziecka u nich leży w nadrzędnym interesie dziecka.

2. Organ ten przekazuje organowi centralnemu państwa przyjmującego swoje sprawozdanie o dziecku, dowody uzyskania wymaganych zgód i uzasadnienie swojej decyzji dotyczącej umieszczenia dziecka, dbając, aby nie ujawnić tożsamości matki i ojca, jeśli w państwie pochodzenia ich tożsamość nie podlega ujawnieniu.

Artykuł 17

Każda decyzja w państwie pochodzenia o powierzeniu dziecka przyszłym przysposabiającym może być podjęta jedynie wówczas, gdy:

- a) organ centralny tego państwa upewnił się, że przyszli przysposabiający wyrazili zgodę;
- b) organ centralny państwa przyjmującego zaaprobował tę decyzję w przypadku, gdy jest to wymagane przez prawo tego państwa lub przez organ centralny państwa pochodzenia; oraz
- c) organy centralne obu państw wyraziły zgodę na prowadzenie postępowania o przysposobienie; oraz
- d) zostało stwierdzone zgodnie z artykułem 5, że przyszli przysposabiający są odpowiedni i właściwi do przysposobienia oraz że dziecko ma lub będzie miało pozwolenie na wjazd i stały pobyt w państwie przyjmującym.

Artykuł 18

Organ centralne obu państw podejmą wszelkie niezbędne kroki, aby dziecko otrzymało pozwolenie na opuszczenie państwa pochodzenia i na wjazd oraz stały pobyt w państwie przyjmującym.

Artykuł 19

1. Przekazanie dziecka do państwa przyjmującego może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy zostały spełnione warunki przewidziane w artykule 17.

2. Organ centralne obu państw zapewnią, że przekazanie będzie dokonane z zapewnieniem pełnego bezpieczeństwa, we właściwych warunkach i, jeżeli to możliwe, w towarzystwie przysposabiających lub przyszłych przysposabiających.

3. Jeżeli przekazanie nie dojdzie do skutku, sprawozdania, o których mowa w artykułach 15 i 16, zwraca się organom, które je wysłały.

Artykuł 20

Organ centralne będą się wzajemnie informowały o przebiegu postępowania w sprawie przysposobienia oraz o środkach podjętych w celu jego zakończenia, jak również o przebiegu okresu próbnego, jeśli okres taki jest wymagany.

Artykuł 21

1. Jeżeli przysposobienie ma mieć miejsce po przekazaniu dziecka do państwa przyjmującego, zaś organ centralny tego państwa uzna, że pozostawanie dziecka z przyszłymi przysposabiającymi nie leży już w jego najlepszym interesie, podejmie on środki niezbędne dla ochrony dziecka, w szczególności w postaci:

- a) odebrania dziecka od osób, które zamierzały je przysposobić, i zorganizowania opieki tymczasowej;
- b) ⁽⁴⁾ bezzwłocznego zapewnienia w porozumieniu z organem centralnym państwa pochodzenia nowego umieszczenia dziecka w celu jego przysposobienia lub, jeśli to niemożliwe, zastosowania stałej opieki zastępczej; przysposobienie dziecka może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy organ centralny państwa pochodzenia został właściwie poinformowany o nowych przyszłych przysposabiających;

c) w ostateczności, zapewnienia powrotu dziecka, jeśli jego interes tego wymaga.

2. Mając na względzie w szczególności wiek i stopień dojrzałości dziecka, zostanie wzięte pod uwagę jego zdanie i stosownie do okoliczności uzyskana jego zgoda co do środków, jakie mają być podjęte zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 22

1. Zadania powierzone w niniejszym rozdziale organowi centralnemu mogą być wykonywane przez władze publiczne lub instytucje upoważnione zgodnie z rozdziałem III, w granicach przewidzianych przez prawo tego państwa.

2. Każde Umawiające się Państwo może oświadczyć wobec depozytariusza konwencji, że zadania powierzone organowi centralnemu w artykułach od 15 do 21 mogą być wykonywane w tym państwie, w granicach przewidzianych przez prawo i pod kontrolą właściwych organów tego państwa, również przez instytucje i osoby, które:

a) spełniają warunki prawości, kompetencji zawodowej, doświadczenia i odpowiedzialności, wymagane przez to państwo, oraz

b) charakteryzują się nienaganną postawą moralną i wykształceniem lub doświadczeniem zawodowym w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego.

3. Umawiające się Państwo, które złoży oświadczenie, o którym mowa w ustępie 2, zawiadamia Stałe Biuro Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego o nazwach i adresach tych instytucji i osób.

4.⁽⁵⁾ Umawiające się Państwo może oświadczyć wobec depozytariusza konwencji, że przysposobienia dzieci mających zwykły pobyt na jego terytorium mogą mieć miejsce jedynie wówczas, gdy funkcje powierzone organom centralnym są wykonywane zgodnie z ustępem 1.

5. Niezależnie od jakiegokolwiek oświadczenia złożonego zgodnie z ustępem 2 odpowiedzialność za sprawozdania, o których mowa w artykułach 15 i 16, w każdym przypadku będą ponosiły organ centralny lub inne organy albo instytucje, zgodnie z ustępem 1.

Rozdział V

Uznanie i skutki przysposobienia

Artykuł 23

1. Przysposobienie potwierdzone przez właściwy organ państwa, w którym przysposobienie miało miejsce, jako dokonane zgodnie z konwencją, będzie uznawane za posiadające obowiązującą moc prawną w innych Umawiających się Państwach. W potwierdzeniu wskazuje się, kiedy i przez kogo zostały wyrażone zgody, o których mowa w artykule 17 punkt c).

2. Każde Umawiające się Państwo w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia powiadamia depozytariusza konwencji o nazwie i zadaniach organu lub organów, które w tym państwie są właściwe do wydania potwierdzenia. Państwo powiadamia także depozytariusza o każdej zmianie dotyczącej wyznaczonych organów.

Artykuł 24

Uznania przysposobienia można odmówić w Umawiającym się Państwie jedynie w przypadku, gdy przysposobienie jest oczywiście sprzeczne z jego porządkiem publicznym, przy uwzględnieniu nadrzędnego interesu dziecka.

Artykuł 25

Każde Umawiające się Państwo może oświadczyć depozytariuszowi konwencji, że nie będzie na jej podstawie uznawało przysposobień dokonanych zgodnie z porozumieniem zawartym na podstawie artykułu 39 ustęp 2.

Artykuł 26

1. Uznanie przysposobienia obejmuje uznanie:

- a) prawnego stosunku pokrewieństwa między dzieckiem a przysposabiającymi, jaki istnieje między rodzicami a dzieckiem;
- b) odpowiedzialności rodzicielskiej za dziecko;
- c) ustania dotychczasowego stosunku prawnego między dzieckiem a jego matką i ojcem, jeśli przysposobienie wywołuje taki skutek w Umawiającym się Państwie, w którym zostało ono dokonane.

2. W przypadku gdy przysposobienie powoduje ustanie dotychczasowego stosunku prawnego między rodzicami a dzieckiem, dziecko korzysta w państwie przyjmującym i w każdym innym Umawiającym się Państwie, w którym przysposobienie jest uznane, z praw równych tym, jakie są wynikiem przysposobienia wywołującego taki skutek w każdym z tych państw.

3. Postanowienia powyższych ustępów nie wyłączają możliwości zastosowania bardziej korzystnych dla dziecka przepisów obowiązujących w Umawiającym się Państwie, które uznaje przysposobienie.

Artykuł 27

1. Jeżeli przysposobienie dokonane w państwie pochodzenia nie powoduje ustania dotychczasowego stosunku prawnego między rodzicami a dzieckiem, może ono zostać w państwie przyjmującym, które uznaje przysposobienie zgodnie z konwencją, zmienione w przysposobienie powodujące taki skutek:

- a) jeśli prawo państwa przyjmującego na to pozwala; oraz
- b) jeśli zgody, o których mowa w artykule 4 punkt c) i d), zostały lub są wyrażone w celu takiego przysposobienia.

2. Do decyzji o zmianie przysposobienia stosuje się artykuł 23.

Rozdział VI

Postanowienia ogólne

Artykuł 28 ⁽⁶⁾

Konwencja nie narusza jakichkolwiek przepisów prawnych państwa pochodzenia, które wymagają, aby przysposobienie dziecka mającego zwykły pobyt w tym państwie zostało tam właśnie dokonane, lub które zakazują umieszczenia dziecka w państwie przyjmującym lub przekazania dziecka do państwa przyjmującego przed jego przysposobieniem.

Artykuł 29

Żaden kontakt między przyszłymi przysposabiającymi i rodzicami dziecka lub jakąkolwiek inną osobą, która sprawuje opiekę nad dzieckiem, nie może mieć miejsca, dopóki nie zostaną spełnione warunki przewidziane w artykule 4 punkt a), b) i c) oraz w artykule 5 punkt a), chyba że przysposobienie ma miejsce między członkami rodziny lub zachowane są warunki ustalone przez właściwy organ państwa pochodzenia.

Artykuł 30

1. Właściwe organy Umawiającego się Państwa zapewnią zachowanie posiadanych informacji dotyczących pochodzenia dziecka, w szczególności dotyczących tożsamości jego matki i ojca, jak również przeszłości zdrowotnej dziecka i jego rodziny.

2. Organy te zapewnią dziecku lub jego przedstawicielowi dostęp do tych informacji wraz z udzieleniem stosownych porad w zakresie, w jakim zezwala na to prawo tego państwa.

Artykuł 31

Z zastrzeżeniem artykułu 30, dane osobowe zebrane lub przekazane zgodnie z konwencją, w szczególności dane, o których mowa w artykułach 15 i 16, nie mogą być wykorzystane w innych celach niż te, dla których zostały zebrane lub przekazane.

Artykuł 32

1. Nikt nie może uzyskać niestosownej korzyści majątkowej lub innej z tytułu działania dotyczącego przysposobienia międzynarodowego.

2. Dopuszczalne jest jedynie pokrywanie kosztów i wydatków, włącznie z rozsądnym wynagrodzeniem dla osób, które były zaangażowane w przeprowadzenie przysposobienia.

3. Kierownicy, zarządzający i pracownicy instytucji działających przy przysposobieniu nie mogą otrzymywać wynagrodzeń zbyt wysokich w stosunku do wykonanych usług.

Artykuł 33

Właściwy organ, który stwierdzi, iż jakiekolwiek postanowienie konwencji nie jest przestrzegane lub że istnieje poważne ryzyko, iż może ono nie być przestrzegane, niezwłocznie powiadomi o tym organ centralny w swoim państwie. Ten organ centralny będzie odpowiedzialny za zapewnienie, iż zastosowane zostaną odpowiednie środki.

Artykuł 34

Jeśli zażąda tego właściwy organ państwa, dla którego przeznaczony jest dokument, to do dokumentu załączone zostanie jego tłumaczenie wraz z potwierdzeniem zgodności z oryginałem. Jeżeli nie postanowiono inaczej, tłumaczenia dokonuje się na koszt przyszłych przysposabiających.

Artykuł 35

Właściwe organy Umawiających się Państw będą niezwłocznie podejmowały działania w postępowaniu o przysposobienie.

Artykuł 36

W stosunku do państwa, w którym w dziedzinie przysposobienia istnieją dwa (lub więcej) systemy prawne, mające zastosowanie w różnych jednostkach terytorialnych:

- a) ⁽⁷⁾ każde odwołanie się miejsca zwykłego pobytu w tym państwie dotyczy miejsca stałego pobytu w jednostce terytorialnej tego państwa;
- b) każde odwołanie się do prawa tego państwa dotyczy prawa obowiązującego w odpowiedniej jednostce terytorialnej;
- c) każde odwołanie się do właściwych organów lub do władz publicznych tego państwa dotyczy organów powołanych do działania w odpowiedniej jednostce terytorialnej;
- d) każde odwołanie się do upoważnionych instytucji w tym państwie dotyczy upoważnionych instytucji w odpowiedniej jednostce terytorialnej.

Artykuł 37

W stosunku do państwa, w którym w dziedzinie przysposobienia istnieją dwa (lub więcej) systemy prawne mające zastosowanie do różnych kategorii osób, każde odwołanie się do prawa tego państwa dotyczy systemu prawnego określonego przez prawo tego państwa.

Artykuł 38

Państwo, w którym różne jednostki terytorialne posiadają własne zasady prawne w dziedzinie przysposobienia, nie będzie zobowiązane do stosowania konwencji, jeśli państwo, w którym istnieje jednolity system prawny, nie będzie również zobowiązane do jej stosowania.

Artykuł 39

1. Konwencja nie uchyla dokumentów międzynarodowych, których stronami są Umawiające się Państwa i które zawierają postanowienia dotyczące spraw uregulowanych niniejszą konwencją, chyba że państwa związane takimi dokumentami złożą odmienne oświadczenie.

2. Każde Umawiające się Państwo może zawrzeć z jednym lub z kilkoma Umawiającymi się Państwami porozumienia w celu ułatwienia stosowania konwencji w ich stosunkach wzajemnych. Porozumienia te mogą uchylać wyłącznie postanowienia artykułów od 14 do 16 i artykułów od 18 do 21. Państwa, które zawarły takie porozumienie, przekażą jego kopię depozytariuszowi konwencji.

Artykuł 40

Do niniejszej konwencji nie mogą być składane żadne zastrzeżenia.

Artykuł 41

Konwencja będzie stosowana do każdego wniosku, o którym mowa w artykule 14, otrzymanym po wejściu w życie konwencji w stosunku do państwa przyjmującego i państwa pochodzenia.

Artykuł 42

Sekretarz Generalny Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego będzie zwoływał w regularnych odstępach czasu Komisję Specjalną w celu oceny praktycznego funkcjonowania konwencji.

Rozdział VII

Postanowienia końcowe

Artykuł 43

1. Konwencja jest otwarta do podpisu przez państwa, które były członkami Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w czasie jej XVII Sesji, oraz przez inne państwa, które uczestniczyły w tej Sesji.

2. Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu; dokumenty ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia będą składane w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów, które będzie depozytariuszem konwencji.

Artykuł 44

1. Każde inne państwo może przystąpić do konwencji po jej wejściu w życie zgodnie z artykułem 46 ustęp 1.

2. Dokument przystąpienia zostanie złożony u depozytariusza.

3. Przystąpienie będzie obowiązujące jedynie w stosunkach między państwem przystępującym a tymi Umawiającymi się Państwami, które nie zgłoszą sprzeciwu do jego przystąpienia w ciągu 6 miesięcy po otrzymaniu zawiadomienia przewidzianego w artykule 48 punkt b). Sprzeciw taki może być również zgłoszony przez państwa w chwili ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia przez nie konwencji, późniejszych niż przystąpienie. O każdym takim sprzeciwie będzie powiadamiany depozytariusz.

Artykuł 45

1. Państwo obejmujące dwie (lub więcej) jednostki terytorialne, w których w sprawach uregulowanych w konwencji stosuje się różne systemy prawne, może w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia oświadczyć, że niniejszą konwencję stosuje się do wszystkich tych jednostek terytorialnych lub tylko do jednej albo kilku z nich, i może w każdym czasie zmienić to oświadczenie składając inne oświadczenie.

2. Oświadczenia te zostaną złożone depozytariuszowi i określą wyraźnie jednostki terytorialne, do których konwencja ma zastosowanie.

3. Jeśli państwo nie złoży oświadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule, konwencja będzie miała zastosowanie na całym terytorium tego państwa.

Artykuł 46

1. Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia trzeciego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, przewidzianych w artykule 43.

2. Następnie konwencja wejdzie w życie:

- a) w stosunku do każdego państwa, które odpowiednio ratyfikowało, przyjęło, zatwierdziło lub przystąpiło do niej, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia przez nie dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- b) w stosunku do jednostek terytorialnych, na które konwencja została rozciągnięta zgodnie z artykułem 45, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia oświadczenia, o którym mowa w tym artykule.

Artykuł 47

1. Każde państwo-strona konwencji może ją wypowiedzieć w drodze pisemnej notyfikacji przekazanej do depozytariusza.

2. Wypowiedzenie nabiera mocy pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie dwunastu miesięcy od dnia otrzymania pisemnej notyfikacji przez depozytariusza. Jeżeli w pisemnej notyfikacji wskazano dłuższy okres, po jakim wypowiedzenie nabiera mocy, wypowiedzenie nabiera mocy po upływie tego okresu.

Artykuł 48

Depozytariusz będzie informował państwa-członków Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego i inne państwa, które uczestniczyły w XVII Sesji, jak również państwa, które przystąpiły do konwencji zgodnie z artykułem 44, o:

- a) złożeniu podpisów, ratyfikacjach, przyjęciach i zatwierdzeniach, o których mowa w artykule 43;
- b) przystąpieniach i sprzeciwach do przystąpień, o których mowa w artykule 44;
- c) dniu wejścia w życie konwencji, zgodnie z artykułem 46;
- d) oświadczeniach i wyznaczeniach, o których mowa w artykułach 22, 23, 25 i 45;
- e) porozumieniach wymienionych w artykule 39;
- f) wypowiedzeniach, o których mowa w artykule 47.

Na dowód czego niżej podpisani, odpowiednio upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Hadze dnia 29 maja 1993 r. w językach francuskim i angielskim, przy czym obydwie teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rządu Królestwa Niderlandów i którego uwierzytelnione kopie zostaną przekazane drogą dyplomatyczną każdemu z państw będących członkiem Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w czasie jej XVII Sesji, jak również każdemu innemu państwu, które wzięło udział w tej Sesji.

Po zapoznaniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych;
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona;
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 listopada 1994 r.